

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง การจัดทำแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

และ

ข้อเสนอแนวความคิดเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ
เรื่อง การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่กลุ่มงานวิเคราะห์และประเมินผล

โดย

นายพูนศักดิ์ ประมงค์
นักวิชาการแรงงานชำนาญการ

ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๗ กลุ่มงานวิเคราะห์และประเมินผล
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

บทคัดย่อ

ผลงานทางวิชาการส่วนที่หนึ่ง เรื่อง การจัดทำแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีเป็นการจัดทำตามคำรับรองของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๖ ระดับความสำเร็จของการจัดทำแผนงานรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบ ASEAN Economic Blueprint ในปี ๒๐๑๕ โดยกำหนดระดับความสำเร็จ (milestone) ใน ๕ ระดับ

ดังนั้น รายละเอียดของผลงานส่วนนี้ จะแสดงถึงลำดับขั้นตอนของการจัดทำแผนงานรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี ประกอบด้วย

๑. จัดตั้งคณะทำงานดำเนินการจัดทำแผนงานรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบ AEC ภายใต้ภารกิจของกระทรวงแรงงาน

๒. จัดประชุมคณะทำงานฯ เพื่อพิจารณาร่างแผนงานรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบ AEC ของกระทรวงแรงงาน ค.ศ. ๒๐๑๐ - ๒๐๑๕ และเสนอผู้บริหารระดับกระทรวงเพื่อขอความเห็นชอบ

๓. จัดประชุมและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแผนฯ ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. นำข้อคิดเห็นของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาปรับแก้ไขร่างแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบ AEC ของกระทรวงแรงงาน ค.ศ. ๒๐๑๐ - ๒๐๑๕

๕. นำเสนอร่างแผนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ซึ่งในการจัดทำแผนดังกล่าวได้ศึกษาแนวคิดของประชาคมอาเซียน โดยในส่วนของ การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี ได้อยู่ภายใต้เสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งภายในปี ๒๐๑๕ (พ.ศ. ๒๕๕๘) กำหนดให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีใน ๗ สาขาอาชีพ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ สถาปนิก ช่างสำรวจ วิศวกรและนักบัญชี โดยในการจัดทำแผนดังกล่าวได้ใช้แนวคิด SWOT ในการวิเคราะห์สภาพองค์กร (กระทรวงแรงงาน) เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค และได้มีการจัดประชาพิจารณ์ร่างแผนซึ่งในขั้นตอนสุดท้ายได้ผ่านความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน แผนดังกล่าวประกอบด้วย มาตรการรองรับใน ๓ ด้าน คือ ๑. การเตรียมความพร้อมสำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี เช่น การศึกษาวิจัย การพัฒนาบุคลากร ๒. การทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และ ๓. การเตรียมการเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

ผลงานในส่วนที่ ๒ เป็นข้อเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนางาน เรื่อง การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่กลุ่มงานวิเคราะห์และประเมินผล โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักวิชาการแรงงานระดับปฏิบัติการและระดับชำนาญการ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สายงานหลักของกลุ่มงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสมรรถนะของนักวิชาการแรงงานของกลุ่มงานวิเคราะห์และประเมินผลและหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น

ในการศึกษาดังกล่าวผู้ขอรับการประเมินได้ใช้กรอบแนวคิดสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) เป็นพื้นฐานประกอบกับการรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบมีจุดมุ่งหมาย

(purposive interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participatory observation) โดยประเมินสมรรถนะใน ๕ ด้านหลักๆ คือ ๑. สมรรถนะตามที่กำหนดสายงานประเภทวิชาการ ๒. สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ๓. สมรรถนะหลัก ๔. สมรรถนะประจำกลุ่มงาน และ ๕. สมรรถนะที่ต้องการพัฒนา

ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า นักวิชาการแรงงานระดับปฏิบัติการโดยเฉลี่ยมีสมรรถนะสูงกว่าระดับที่คาดหวัง คือ ระดับที่ ๑ ในทุกสมรรถนะ ในขณะที่นักวิชาการแรงงานชำนาญการโดยเฉลี่ยก็มีสมรรถนะสูงกว่าระดับที่คาดหวัง คือ ระดับที่ ๒ และในภาพรวมนักวิชาการแรงงานระดับชำนาญการจะมีสมรรถนะสูงกว่าระดับปฏิบัติการในทุกสมรรถนะ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีระยะเวลาในการรับราชการยาวนานกว่า จึงทำให้มีการสั่งสมความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพได้มากกว่า

อย่างไรก็ตามทั้งนักวิชาการแรงงานระดับปฏิบัติการและระดับชำนาญการ มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะในประเด็นที่สอดคล้องกัน คือ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ เทคนิคการประเมินผลและการเขียนรายงาน

ผู้ขอรับการประเมินได้มีข้อเสนอแนะ คือ กลุ่มงานวิเคราะห์และประเมินผล ควรนำเสนอผลการศึกษาเพื่อประกอบการจัดทำหลักสูตรในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานฯ เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะในสายงาน ส่งเสริมให้มีระบบการพัฒนาบุคลากรในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรเพื่อการพัฒนาตนเองและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่จัดทำแผนการพัฒนาเป็นรายบุคคล (Individual development plan) เป็นต้น

คำนำ

เอกสารผลงานทางวิชาการฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อขอรับการประเมินในตำแหน่งนักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ โดยประกอบไปด้วยเนื้อหา ๒ ส่วน คือ ส่วนแรก ได้แก่ ผลงานที่ผ่านมาโดยผู้จัดทำได้เลือกจัดทำผลงาน เรื่อง การจัดทำแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ ซึ่งจากการทำผลงานดังกล่าว สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานได้ผ่านการประเมินคำรับรองในเรื่องนี้และได้คะแนนเต็มในระดับ ๕

สำหรับผลงานเรื่องที่ ๒ คือ แนวความคิดเพื่อพัฒนางาน ผู้จัดทำได้เลือกจัดทำหัวข้อ การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่กลุ่มงานวิเคราะห์และประเมินผล เนื่องจากสายงานหลักของเจ้าหน้าที่กลุ่มงานวิเคราะห์และประเมินผล ได้แก่ นักวิชาการแรงงาน โดยปัจจุบันประกอบด้วย นักวิชาการแรงงานระดับปฏิบัติการและระดับชำนาญการ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ต้องดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน สามารถมาจากวุฒิการศึกษาที่มีความหลากหลาย ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ แต่การปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์และประเมินผล จำต้องอาศัยองค์ความรู้เฉพาะและควรมีสมรรถนะที่จำเป็นที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การคิดวิเคราะห์ การมองภาพองค์รวมตลอดจนสมรรถนะพื้นฐานของสายงานนักวิชาการแรงงาน เช่น ทักษะด้านภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ ดังนั้นผู้ขอรับการประเมินจึงมีความสนใจที่จะประเมินศักยภาพหรือสมรรถนะของเจ้าหน้าที่กลุ่มงานวิเคราะห์ฯ ที่มีอยู่ เพื่อทราบจุดอ่อนและจุดแข็งนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

พูนศักดิ์ ประมงค์

พฤศจิกายน ๒๕๕๕

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
ส่วนที่ ๑ ผลงานที่ผ่านมา	
๑. เรื่อง การจัดทำแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี	๑
๒. ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓	๑
๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ	๑
๓.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๓.๒ ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิด	๒
๔. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ	๑๓
๕. ผู้ร่วมดำเนินการ	๑๖
๖. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ	๑๖
๗. ผลสำเร็จของงาน	๑๗
๘. การนำไปใช้ประโยชน์	๑๗
๙. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค	๑๗
๑๐. ข้อเสนอแนะ	๑๗
ส่วนที่ ๒ ข้อเสนอแนวความคิดเพื่อพัฒนางาน	
เรื่อง การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่กลุ่มงานวิเคราะห์และ ประเมินผล	๒๑
๑. หลักการและเหตุผล	๒๑
๒. วัตถุประสงค์การศึกษา	๒๑
๓. ขอบเขตการศึกษา	๒๒
๔. นิยามศัพท์	๒๒
๕. วิธีการศึกษา	๒๔
๖. บทวิเคราะห์/แนวคิด/ข้อเสนอ	๒๔
๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๓๖
๘. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๓๖
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ วิวัฒนาการและการดำเนินความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ของอาเซียน	๕
ตารางที่ ๒ ข้อมูลสรุปการค้าระหว่างประเทศไทย – อาเซียน ปี ๒๕๕๐ -๒๕๕๒	๘
ตารางที่ ๓ แสดงส่วนของงานที่ผู้ขอรับการประเมินปฏิบัติ	๑๖
ตารางที่ ๔ สมรรถนะหลักจำแนกตามระดับต่างๆ	๒๓
ตารางที่ ๕ ความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ประเภทวิชาการ	๒๕
ตารางที่ ๖ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง	๒๖
ตารางที่ ๗ การประเมินสมรรถนะหลัก	๒๗
ตารางที่ ๘ สมรรถนะและทักษะของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการได้รับการพัฒนา	๒๘